Studier stärker unga spelmännens aktivitet

LT 10.1.66

Med fiolen i högsätet och under gemytliga former höll på lördagskvällen Södertälje spelmanslag sitt årsmöte på Täljekällaren. Ordföranden i spelmanslaget Ture Enberg kunde hälsa ett 50-tal spelmän med damer välkomna till ett välsmakande supébord. Ordföranden i Sörmlands spelmansförbund alltid vitale GustafWetter från Katrineholm valdes att leda kvällens årsmötesförhandlingar och under hans säkra 1 ledning klubbades de förestående valen snabbt igenom.

Under måltiden underhöll rikspelmän från Uppsala Bengt Magnusson och Sture Andersson de församlade med gamla fina upplandslåtar. Men även spelmanslagets egna ungdomar Tore Härdelin, Lars Karlsson och Christina Frohm bidrog med en uppskattad underhållning och hade ur sin rikhaltiga repertoar valt en rad av gamla klassiska hälsingelåtar.

Från den digra verksamhetsberättelsen kan nämnas att aktiviteten under året inte varit lika stark som under fjolåret. Detta gäller då främst de unga spelmännen som har haft studier att tänka på och på detta sätt hindrats att deltaga i verksamheten i större utsträckning.

Under det gångna året har fyra spelmansstämmor hållits i Södertälje och spelmanslaget har dessutom medverkat med musik för gamla och sjuka, samt tre stadsparksframträdanden. Mest glädjande kanske under det gångna året har samarbetet med ABF varit och de arrangemang av cirklar som ordnats och som man även till det kommande året skall ge ytterligare stöd åt för att höja musikintresset för folkmusiken. Samarbetet har också givit ett gott ekonomiskt stöd för spelmanslagets verksamhet.

Styrelsen för det kommande året har samma utseende som förra året med Ture Enberg ordförande, Harry Karlsson sekreterare och Hilding Andersson kassör.

Gustaf Wetter gav i sitt tal uttryck för sin stora tacksamhet, som spelmanslaget i Södertälje lagt ner för att ge folkmusiken en framskjuten plats och framhöll vidare att spelmanslaget är den största sammanslutningen i distriktet. För det kommande årets verksamhet berättade Wetter vidare att det kommer att hållas en spelmansstämma i Södertälje förslagsvis Kristi Himmelsfärdsdag, samt en stämma i Eskilstuna i Sörmländska ungdomsringens regi.

Programledaren Rune Andersson för Torekällberget tog också till orda och tackade spelmanslaget för dess insatser i olika arrangemang på Torekällberget och talade i varma ordalag för den utställning av gamla musikinstrument som är planerad på Torekällberget under sommaren. Kvällen förflöt sedan i gemytlig stämning och fiolerna kom att dominera underhållningen.

RITZ

Vid Södertälje spelmanslags årsmöte på lördagskvällen samlades lagets musikledare Folke Nordenman, hr Rune Andersson, spelmansnestorn Gustaf Wetter och lagets ordförande Ture Enberg i beundran kring en gammal svenskbyggd fiol.

Spelmanslaget fick 100-årigt instrument på Artursbergs-fest

LT 14.1.66

Det var glatt och trivsamt, ja, smått uppsluppet på Artursberg, när julen "dansades ut" och julgranen plundrades på torsdagskvällen. Allt var traditionsenligt — långdansen genom den stora anläggningen, gammaldansen kring granen till de glada och taktsäkra tonerna av Södertälje spelmanslag och kaffedrickning till sist, innan gamla och unga drog sig tillbaka för välförtjänt vila och nattsömn. Men vid det laget hade barnen bjudits på varjehanda gott och de gamla släckt sin törst med läsk och förnöjt sig vid gottebordet efter

Barnen — visst var det barn med på Artursbergs "julgransplundring". Det var farmors och farfars och mormors och morfars glada barnbarn (gissningsvis och med stor säkerhet), som passade på att hälsa på och att ha roligt. Stämningen förhöjdes naturligtvis åtskilliga grader genom att en del av personalen passat på att klä sig spexigt. Det gick tydligen fint att förvandla en biträdesflicka till "jobbare" i blåställ eller en sjuksköterska till smokingelegant herreman av ungdomligt snitt.

Allt gick förstås inte traditionellt till väga. K. Hjalmar Johansson (alias Brand-Johan) tog vid lämpligt tillfälle till orda och ägnade några väl valda ord åt det trogna spelmanslaget, som därefter förärades en hundraårig klarinett, som en gång ingått i Dalregementets instrumentuppsättning och spelats av hr Johanssons svärfar på 1860-talet. Dyrgripen har gått i arv till fru Alma, som alltså bör nämnas i samband med den tacksamt mottagna donationen. Naturligtvis tackade på övligt och hjärtligt sätt spelmanslagets bas, hr Thure Enberg, för den fina gåvan, som man skulle ta väl vara på.

Se det var verkligen en riktig julgransplundring, som fick sin final med att granen avplockades sin grannlåt och sina ljus och därefter under musik bars ut! Det bör till sist omnämnas, att spelmanslagets medlemmar fick ett hjärtligt tack, chokladaskar och en dånande applåd. Det sörjde husmor Sarah Swärd för. Spelmännen besvarade vänligheten med ett leve för allt trevligt på Artursberg.

F brandförmannen K. Hjalmar Johansson överlämnar den mer än hundraåriga klarinetten till Spelmanslagets ordförande hr Thure Enberg i Artursbergs matsal.

☆ DET HÄR ÄR en klarinett men inte vilken klarinett som helst. Den har 100 år på nacken och tillhörde en gång Dalaregementets instrumentuppsättning. Kringelgumman gissar att blåsinstrumentet till största delen frambringade marscher på den tiden då f. d. brandförman **K. Hjalmar Johanssons** — d. v. s. Brand-Johans — svärfar spelade upp. Sedan rariteten nyligen donerades till Södertälje spelmanslag vid julfesten på Artursberg blir det troligen mer folkmusik som klarinetten kommer att tona fram. Spelmanslagets tack till paret Johansson framfördes av hr **Thure Enberg.**

Spelmansförbundet hyllade sin ordförande vid stämma på Åsa

Sörmlands Spelmansförbund höll på lördagen årsmöte och spelmansmässa på Åsa Folkhögskola. Omkring hundra medlemmar mötte upp. Ordföranden vid mötet var landstingsman Ragnar Larsson, Nävekvarn. Förbundet kunde se tillbaka på ett lyckat arbetsår med ett flertal spelmansstämmor och med jubileumsstämman i Nyköping som kronan på verket. Under stämman hyllades förbundets ordförande Gustaf Wetter för dennes 40-åriga arbete.

Vid firandet av förbundets 40-åriga tillvaro samlades i Nyköping gäster från Åland och Norge, representanter från ett flertal spelmansförbund i Sverige samt en hel del länsfolk med landshövdingen i spetsen. Vid jubileet hade ordföranden Gustaf Wetter också anordnat ett bondbröllop med tradition från 1850-talet.

Annandag pingst gjorde man en utflykt till Julita och Floda, där kransar nedlades på framlidna hedersledamöters gravar. I Vingåkers kyrka höll man i september en minnesstund över den 1924 avlidne musikdirektören Carl Johan Kjellman, som haft tjänst som kyrkomusiker i St. Malm, Sköldinge och Vingåker och kan räknas som en av de stora på folkmusikens område.

Vid prins Wilhelms jordfästning i Flen deltog 12 spelmän och utförde koralmusik under färden från kyrkan till kyrkogården. Till minne av Sveriges störste låtuppteckna're, Olof Andersson, har förbundet utgivit en ny upplaga av "Femtio sörmlandslåtar för två violiner".

Förbundet har under året fått ett tillskott på 12 medlemmar och räknar nu sammanlagt 285. Av kassaberättelsen framgick att förbundet genom sin ordförande, folkskollärare Gustaf Wetter, Katrineholm, lyckats erhålla omkring 23.000 kr i anslag under jubileumsåret. Bland annat har landstingen lämnat c:a 8.000 kr.

NY MAN I STYRET

Till ordförande omvaldes enhälligt Gustaf Wetter. I styrelsen omvaldes vidare Sigvard Ejermo och Arthur Forsberg samt nyvaldes Thure Enberg efter Arvid Karlsson, som avsagt sig återval. Kvarstående i styrelsen är Arne Blomberg. I låtkommittén invaldes Gustaf Wetter, Nils Lindvall och Arvid Karlsson.

Beslut fattades att förbundet även i fortsättningen skall tillhöra länets hembygdsförbund och bildningsförbund samt representeras i Sörmlandsdistriktet av Svenska Ungdomsringen.

Under innevarande år beräknar man hålla två spelmansmässor, den ena i Södertälje den 19 maj och den andra i Eskilstuna någon gång på hösten. Årsavgiften blev som förut 10 kr. Nästa årsmöte skall förslagsvis hållas på Gripsholms Folkhögskola.

Fem spelmanslag hade lämnat in rapporter om sin verksamhet, bl. a. Södertäljes, som har 44 medlemmar och anslag från staden.

Vid årsmötet överlämnade ordföranden Gustaf Wetter till förbundets arkiv två notböcker, den ena med hans första uppteckningar av låtar från Småland och den andra en avskrift av en unik polonäsbok från 1774 till vilken originalet förkommit.

SPELMANSBAS HYLLAD

Årsmötet hyllade till slut förbundsordföranden Gustaf Wetter för hans 40-åriga uppoffrande och lyckosamma arbete för spelmansförbundet. Man erinrade om det välförtjänta kulturstipendium på 5.000 kr, som Wetter under året erhållit från Sörmlands landsting och uppdrog åt styrelsen att ordna med ett bidrag till hans planerade forskningsresa till Amerika.

Kvällens spelmansstämma i gymnastiksalen gick i traditionell stil. Gustaf Wetter berättade om spelmän från Sköldinge och Lerbo såsom Carl Eric Ehlin, Gustaf Pettersson, Valla, Robert Nordström, Lerbo, samt musikdir. Carl-Johan Kjellman, som bl. a. varit kantor i Sköldinge. Mycket och god musik illustrerade den intressanta framställningen.

Kattrine i Klövhälla medverkade med sörmlandshistorier. Ett par unga pojkar från Hälsingland och Sörmlandsflickorna Agneta och Karin Lindgren samt Christina Frohm förtjänar också att nämnas bland de uppträdande musikanterna. 11-åringen Olle Söderström från Gnesta spelade en vallåt så bra att han omedelbart blev medlem i spelmansförbundet.

Stor lycka vid spelmansstämman gjorde ungdomarna Lars Wilhelm Carlsson, Stockholm, Christina Frohm, Gnesta, och Tore Härdelin, Delsbo.